

unesco

Latvijas
Nacionālā komisija

Trauksmes cēlājs

Publicēts: 05.12.2022.

Trauksmes celšana – iespēja ikvienam veicināt likumīgu, godprātīgu, atklātu un pārredzamu iestādes darbību, izmantojot tiesības brīvi paust savu viedokli.

[Trauksmes celšanas likums](#) palīdz Latvijas iedzīvotājiem novērst pārkāpumus un kaitējumu sabiedrības interesēm, vienlaikus aizsargājot trauksmes cēlējus no nelabvēlīgām sekām. No 2022. gada 4. februāra Latvijā spēkā ir jauns Trauksmes celšanas likums, kas pārņem [ES Trauksmes cēlēju direktīvu](#), pilnveidojot līdzšinējo pieeju.

Trauksmes cēlējs – fiziskā persona, kura sniedz informāciju par iespējamu pārkāpumu, kas var kaitēt sabiedrības interesēm, ja persona šo informāciju uzskata par patiesu un tā gūta, veicot darba pienākumus vai dibinot tiesiskās attiecības, kas saistītas ar darba pienākumu veikšanu, vai esot praksē, un kurai šīs informācijas sniegšanas dēļ varētu tikt radītas nelabvēlīgas sekas.

Ikviena iestādē nodarbinātais var informēt par kādu iespējamu, sabiedrībai būtiskas intereses skarošu pārkāpumu šīs iestādes darbībā, lai to laikus novērstu, pirms apdraudēta iestādes reputācija, tai radušies zaudējumi vai tiek iesaistītas kompetentās valsts institūcijas. Tieši darbiniekiem ir iespēja pamanīt iespējamus pārkāpumus un, pateicoties savām profesionālajām zināšanām un pieredzei, novērtēt to bīstamību.

Izmantojot ziņošanai iekšējo trauksmes celšanas sistēmu, ziņojums nonāk vistuvāk “problēmas cēlonim” un paustās bažas var operatīvi izvērtēt, kā arī novērst iespējamo pārkāpumu vai identificēt sistemātiska rakstura trūkumus.

Kad saņemts trauksmes cēlēja ziņojums, iesniedzēja personas dati tiek pseidonimizēti.

Trauksmes cēlēja personas datiem, ziņojumam un tam pievienotajiem rakstveida vai lietiskajiem pierādījumiem, kā arī trauksmes cēlēja ziņojuma izskatīšanas materiāliem ir ierobežotas pieejamības informācijas statuss.

Ikvienai personai (institūcijai), kas saņēmusi trauksmes cēlēja ziņojumu vai veic jebkādas darbības ar to, ir pienākums nodrošināt trauksmes cēlēja personas datu pienācīgu aizsardzību. Trauksmes cēlēja personas datus var nodot tikai personām (institūcijām), kurām tie nepieciešami trauksmes cēlēja ziņojuma vai uz tā pamata ierosinātas pārkāpuma lietas izskatīšanai vai trauksmes cēlēja vai viņa radnieku aizsardzībai. [Vairāk par trauksmes cēlēja aizsardzību lasi trauksmescelejs.lv mājaslapas aizsardzības sadaļā.](#)

<https://www.unesco.lv/lv/trauksmes-celajs>